

Toolkit formatief toetsen: ontwerp je eigen team heidag

Judith Gulikers
(WUR/Education and Learning Sciences)
&
Martijn Leenknecht
(HZ & Platform leren van toetsen)

Conferentie formatief evalueren in de lerarenopleiding. 23 januari 2019

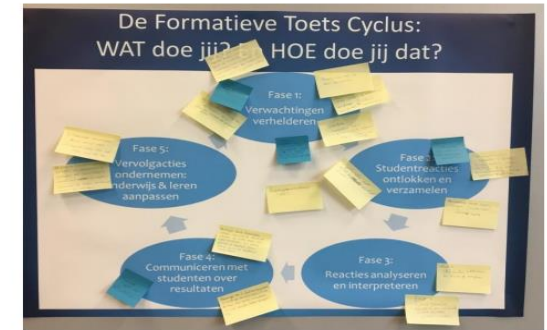

platform
Leren van toetsen

Korte introductie

- Hoe tot stand gekomen
 - NRO overzichtstudie (Gulikers & Baartman, 2017)
 - NRO kennisbenuttingsplus subsidie
- Wie zijn we?
 - Judith Gulikers & Liesbeth Baarman. Onderzoekers + lerarenopleiders
 - Platform leren van toetsen (Avans, Zuyd, Saxion, Zeeland)
- Bedoeling:
 - Train the trainer: Zelf met toolkit aan de slag
 - Vervolg onderzoek naar gebruik en effecten (masterstudenten UU)
 - Afstemming met **Verdiepingsleernetwerk** voor VO scholen

Overzichtsstudie uitgevoerd met subsidie van het NRO-PPO, dossiernummer 405-15-722

Judith Gulikers, Educatie en competentiestudies, Wageningen Universiteit

Liesbeth Baartman, Lectoraat beroepsonderwijs, Hogeschool Utrecht

platform

Leren van toetsen

formatief
evalueren

Na deze workshop.....

Heb je concrete ideeën gevormd bij de Formatieve Toetscyclus, en de vijf fasen hierin

Kun je je eigen werksessie rondom formatief toetsen vormgeven met behulp van de toolkit formatief toetsen

Wat is dan die toolkit?? En wat kun je ermee?

platform

Leren van toetsen

Wat gaan we doen?

1. De onderlegger van de toolkit ontdekken: de FT-cyclus met 5 fasen
2. Maken van je eigen werksessie voor je team
3. Vervolg netwerk van/voor lerarenopleidingen rondom FT
Ideeën in je achterzak meegenomen?

platform

Leren van toetsen

Wat is de FT-cyclus en haar 5 fasen?

1. Zelf snuffelen in toolkit en ontdekken (5 minuten)

www.lerenvantoetsen.nl/toolkit-formatief-toetsen/

2. Wat maken jullie ervan? Jullie vertellen het elkaar (5 minuten)

3. Korte toelichting per fase (5 minuten)

Formatief evalueren =

Alle activiteiten die leerlingen en docent uitvoeren om de leeractiviteiten van leerlingen in kaart te brengen, te interpreteren en te gebruiken om betere beslissingen te maken over vervolgstappen (Black & Wiliam, 2008)

marant.nl

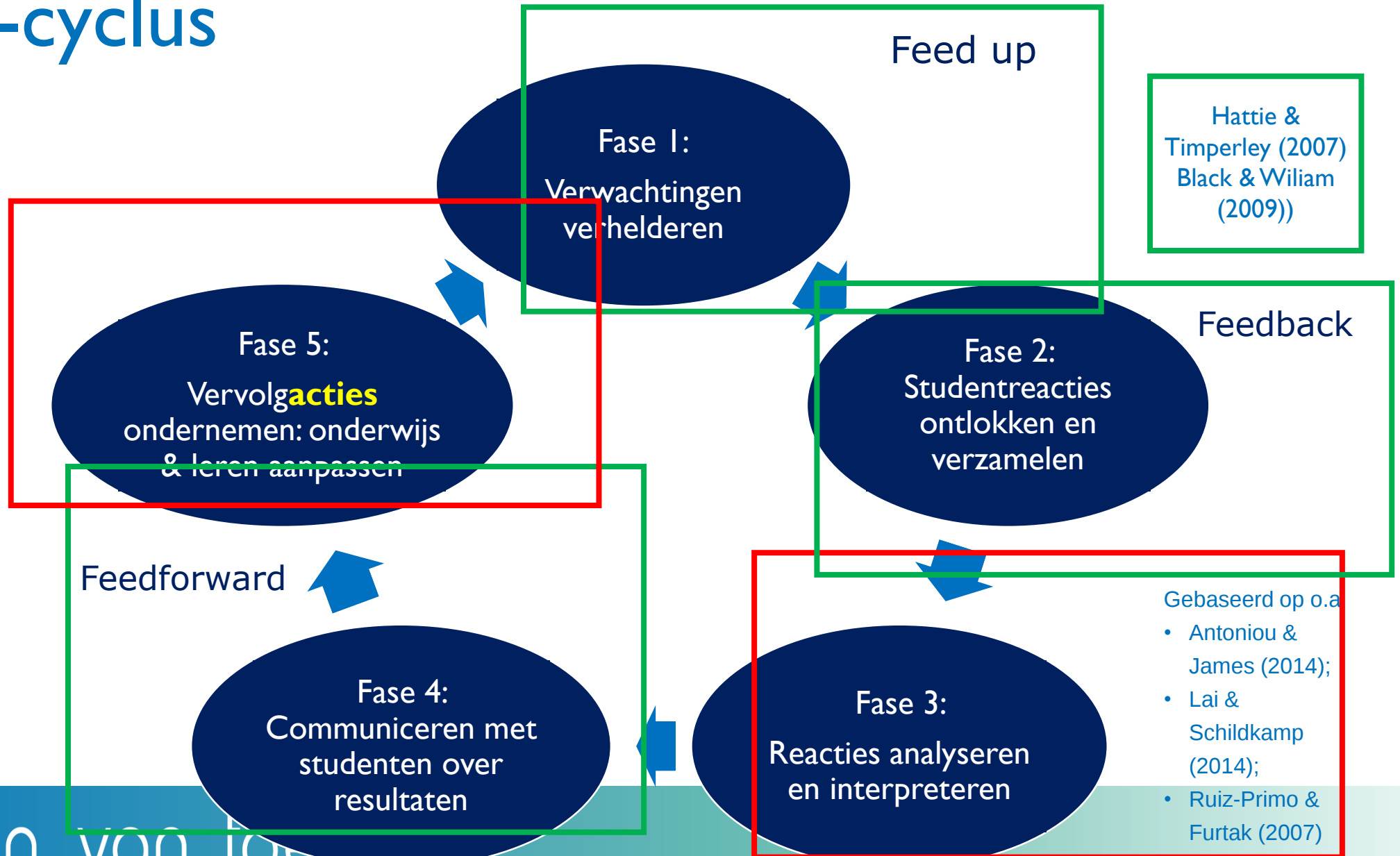
**Formatief
evalueren: mosterd
vòòr de maaltijd -
Marant**

platform

Leren van toetsen

De FT-cyclus

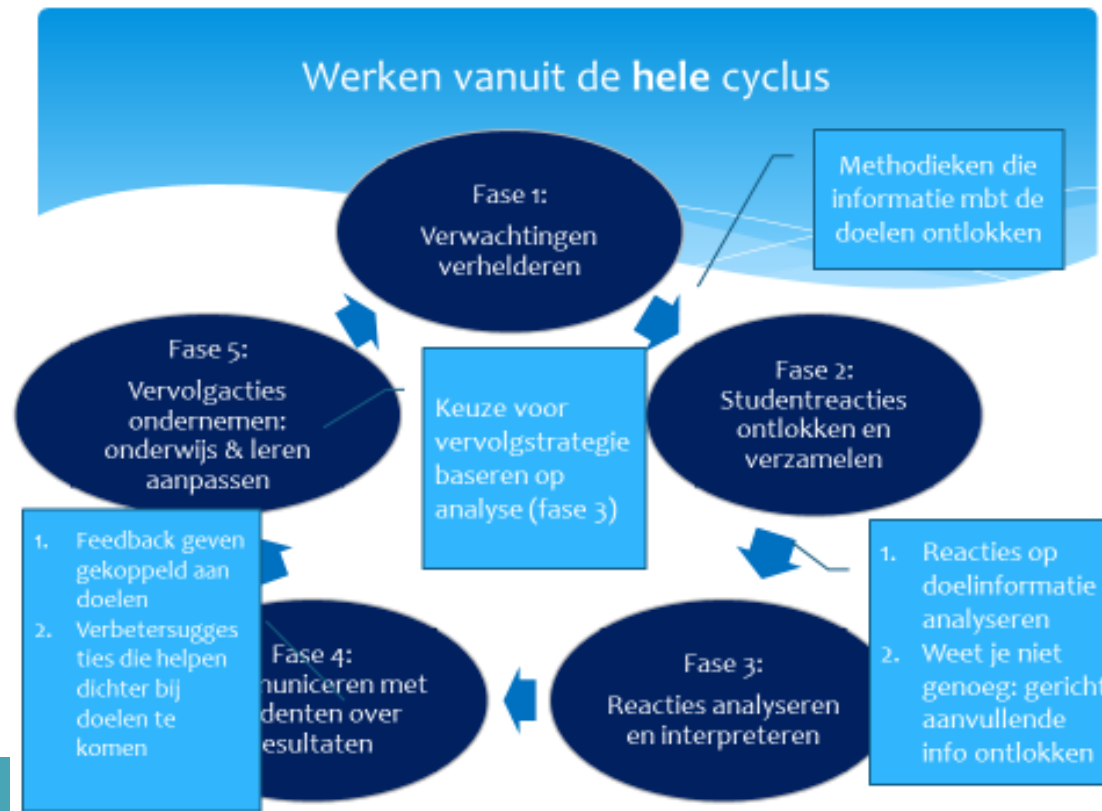

platform

Leren van toetsen

Grootste winst te behalen

Leren werken vanuit de HELE FT-cyclus met alle fasen in samenhang

platform

Leren van toetsen

Grootste winst te behalen per fase

- **Fase 1:** doelgericht werken
 - “learning progressions”, leerdoelen, succescriteria, actief verwerken met leerlingen
- **Fase 2:** *ook* informeel “on the fly” doelgericht student reacties ontlokken
 - goede vragen stellen en doorvragen in klasgesprekken
 - gericht op uitdiepen begrip, niet het goede antwoord
- **Fase 3:** analyseren op klas en individueel niveau
 - gekoppeld aan leerdoelen, zwakke én sterke punten én misconcepties

Grootste winst te behalen per fase

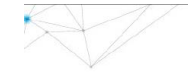
- **Fase 4:** feedback geven gekoppeld aan doelen
 - en op die punten waar leerling verbetering in kan laten zien
 - bieden van structuur aan peer-feedback / self-assessment
- **Fase 5:** uitbreiding handelingsrepertoire voor vervolg
 - wat kun je meer doen dan reteach (nog een keer vertellen) en pacing (vertragen/versnellen)

platform

Leren van toetsen

Maak een werksessie voor je team

- Wat is jullie leervraag rondom formatief toetsen?
 - Eventueel helder krijgen via FE-scan ([hier](#) of op papier)
- Construeer een heisessie voor je team om deze vraag te tackelen
 - Combineer zelf tools of gebruik suggesties
 - Maak een zo concreet mogelijk draaiboek doelen-activiteiten-werkvormen

Scan: docentactiviteiten in de FE-cyclus

Lees de beschrijvingen van docentactiviteiten in de FE-cyclus hieronder. Geef steeds aan in hoeverre jij dit momenteel doet in je eigen lessen. 1 punt betekent "Dit doe ik (bijna) nooit" en 5 punten betekent "Dit doe ik heel vaak".

Ga vervolgens met je collega's in gesprek over wat jij individueel en jullie als collega's nodig hebben om kennis en ervaringen te delen en je (verder) te bekwalen in formatief lesgeven.

Naam:

Mapping the terrain.....Padlet (bit.ly/2FPspFs)

Jullie ideeën voor de toekomst van een netwerk voor lerarenopleiders rondom het thema 'Formatief toetsen'.

- Wanneer zou je hierbij willen zitten?
- Wat hoop je te vinden?
- Wat hoop je te brengen?
- In welke vorm?
- Hoe in stand houden (nu olv SLO, niet blijvend)

Dank voor jullie actieve betrokkenheid!

Uitgebreidere presentatie

Wat DOET de docent in fase 3

1. Neemt de tijd om studentreacties kritisch te bekijken
2. Analyseert studentreacties op kernaspecten en leerdoelen van het vakgebied in plaats van op oppervlakkige vormkenmerken
3. Identificeert misconcepties, sterke punten en zwakke punten op klasniveau
4. Oordeelt niet te snel, maar vraagt door en verzamelt aanvullend bewijs
5. Laat studenten actief hun eigen en elkaars werk vergelijken en interpreteren
6. Kan technologie effectief gebruiken voor formatieve doeleinden en punten 1-5

Welke vragen stel je jezelf en elkaar?

1. Op basis waarvan analyseer ik studentreacties?
 2. Is het hebben van veel vakkennis handig voor het analyseren van student antwoorden?
 3. Trap ik weleens in de valkuil van (te) snel oordelen? Hoe kan dat anders?
 4. Zoek ik naar:
 - Individuele zwakheden?
 - Individuele sterke punten?
 - Zwakheden op klasniveau?
 - Misconcepties?
- Organiseer ik gerichte activiteiten waarmee studenten eigen en elkaars antwoorden kunnen analyseren?

Diagnose: wat vertellen de gegevens over:

- De klas?
Bv. de hele klas blijkt moeite te hebben met klantgericht werken. De klas vertoont grote verschillen op reflecteren en presenteren.
- Individuele leerlingen?
Bv. leerling 1, 7 en 13 hebben 'grote' moeite met plannen en organiseren. Leerling 3, 4 en 5 kunnen uitmuntend reflecteren op eigen gedrag.
- Mijn/ons voorbereidend onderwijs?
Bv. ik heb leerlingen goed voorbereid op samenwerken en overleggen, maar moet meer aandacht besteden aan klantgericht handelen.
- Mijn / ons docentschap?
Bv. leerlingen vragen veel tijdens de PvdB, ik moet ze meer zelfstandigheid geven in de les.

Guilfers & Bredevoord (2014)

Judith Guilfers (WUR) & Liesbeth Baartman (HU)
NRO-PPD, dossiernummer 405-15-722

Toolkit Formatief Evalueren

12-11-2018

Op deze pagina vind je verschillende instrumenten die zijn ontwikkeld binnen de netwerken Formatief evalueren van SLO, Hogeschool Utrecht, Wageningen Universiteit en VO-raad. De instrumenten zijn middelen die je kunt gebruiken om als leraar, kartrekker en/of schoolleider formatief evalueren in je klas- en schoolpraktijk duurzaam te implementeren.

In gesprek met collega's over formatief evalueren

In de leernetwerken Formatief evalueren zijn instrumenten ontwikkeld om het gesprek in het schoolteam te voeren. Bijvoorbeeld over het concept formatief evalueren, over aanpakken, ervaringen en duurzame implementatie.

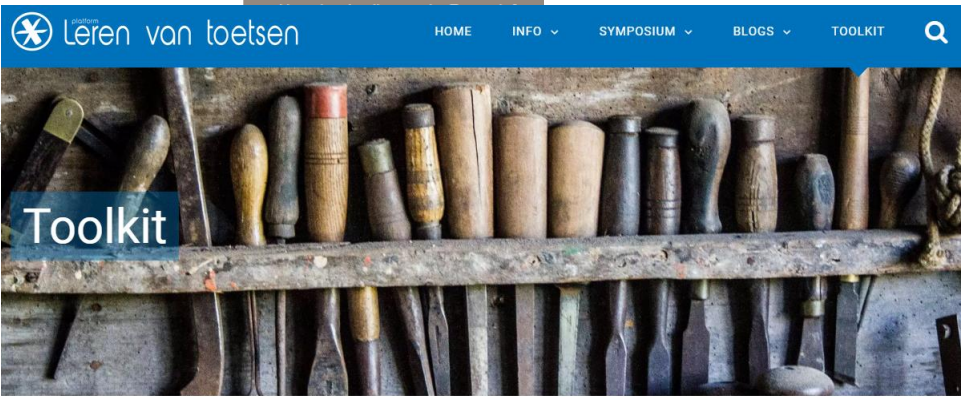
- Voor leraren en kartrekkers in vaksectie- en/of teamverband:
 - * het Kaartspel *Het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal*
 - * het Kaartspel *In dialoog over de cyclus Formatief evalueren*
- Voor schoolleiders en kartrekkers in team- en/of schoolverband:
 - * de Contextscan *Inzicht in visie en ervaringen van collega's t.a.v. de implementatie van formatief evalueren*
- Voor leraren:
 - * de Zelfscan *Wat doe ik met formatief evalueren in mijn lessen?*

Materialen om aan de slag te gaan met leerdoelen en succescriteria
SLO heeft materialen ontwikkeld die het belang van leerdoelen en succescriteria

Contactpersoon
Gerdineke van Silfhout

Dit hoort bij:
Formatieve Evaluatie

- Tools**
- Kaartspel Ontwikkelen gemeenschappelijke taal
 - Kaartspel In dialoog over de cyclus Formatief Evalueren
 - Contextscan
 - Zelfscan
 - In gesprek over leerdoelen en succescriteria

AAN DE SLAG MET **FORMATIEF TOETSEN**

Ben je docent en wil je graag meer formatief toetsen in je lessen? Ben je onderwijskundige en wil je met het docententeam aan de slag om het leren van toetsen nu eens echt van de grond te krijgen? Dan ben je op de juiste plek! Met de *Toolkit Formatief toetsen* kan je samen met je collega's aan de